

ZPRÁVY A OHLASY

Měsíčník novoměstského sboru

*Duben-
květen
2020*

Ročník XIX.

Slavení bohoslužeb a další setkání

Od neděle 17. května budeme slavit bohoslužby na všech kazatelských místech našeho sboru – každou neděli od 7.50 v Bystřici (tam se scházíme k službám Božím už od neděle 3. května), v 9.00 v Novém Městě na Moravě (poprvé právě v neděli 17.) a každou čtvrtou neděli od 10.45 v Blažkově (kde jsme slavili bohoslužby už v neděli 10. května). Bude třeba dodržet nařízení vlády o používání ústenek a dvoumetrových rozestupech (rodiny mohou být spolu). Také bude třeba při příchodu použít dezinfekci na ruce. Dbejte pokynů přítomných presbyterů.

Bohoslužby na svátek Nanebevstoupení Páně ve čtvrtek 21. května – od 16.00 v Bystřici a v 18.00 v Novém Městě na Moravě.

V úterý 19. května se sejde Střední generace a přednášet bude David Loula o Janu Amosi Komenském, od 19.30.

Jste zváni! O dalších setkáních – biblických hodinách pro malé i velké se domluvíme v průběhu května.

(po)klady koronavirového času

Prodloužený postní čas máme (snad) takřka za sebou. Nebylo to lehké, naše myšlenky, modlitby patří těm, na které tíže epidemie i její dopady dolehly nejvíc. A než se dostanu k jistým kladům minulého času, musím za sebe říct, co mi chybělo nejvíc. Vlastně to obvyklé, co jinak člověku nepříjde na mysl, že by to nebylo – setkání tváří v tvář, podání

ruky, blízkost, možnost být spolu, společně zpívat, vůbec být spolu v bohoslužebném shromáždění, svobodně a volně.

Mnoho toho chybělo, ale objevovaly se také možnosti, díky schopností mnohých být si přece jen blízko, i slavit bohoslužby – to všechno bylo k nalezení. I dál můžeme čerpat z těch nově objevených zdrojů a inspiraci – třeba na stránkách naší církve <https://www.e-cirkev.cz/>, nebo na stránkách jednotlivých sborů i toho našeho.

Během koronavirového klidu také došlo k objevům, za něž vděčíme Emě Oravcové – na půdě kostela je k vidění loutkové divadlo (mnozí víte, že je sbor dostal od br. Houdka a později bylo hojně využívané ve dvou obdobích), nyní opět odpočívající od svých prací na zmíněné půdě, kde čeká na někoho, kdo by měl chuť s ním něco nazkoušet, vyzkoušet, předvést. Divadlo je krásné, doplněné množstvím náhradních dílů, kulis, dekorací, i textů her, nádhera. Kdo byste se chtěli podívat, stačí jen říct. A kdybyste měli chuť pokusit se ještě o větší zázrak, totiž, aby loutky pod vašimi rukama ožily, bylo by to úžasné. A druhý objev připisovaný Emě Oravcové a Honzíkovi Oravcovi je krabice s listinami především z dob faráře a seniora Josefa Dobeše. Kus z něj objevíte dále ve Zprávách a ohlasech, kde je přetištěn úryvek o době, kdy kostel ještě nebyl - a který je nyní uložen v kopuli kostela, a tak se k němu (doufáme) nikdo nejbližších pár desítek let nedostane.

Máme za sebou zvláštní čas. Nemoci k lidskému životu a lidským dějinám patří. Letošní pandemie nám připomněla naši zranitelnost, provázanost celku lidstva i celého stvoření. Z jejích důsledků se budeme ještě nějakou dobu vzpamatovávat a je jisté na místě odnést si i jistá poučení. Na to bude čas a snad i příležitost. Zatím je na místě vděčnost, Pánu Bohu i lidem. Pokoušeli jsme se být si na blízku skrze telefony, děkuji v tomto především Martině Dvořákové, naší pastorační pracovníci. Nyní, kdy se opět pomalu navracíme k normálnějšímu poměru, ozvěte se, pokud byste o návštěvu stáli sami, nebo vaši blízcí. Děkuji za pomoc a vstřícnost, nebylo to snadné, ale smíme očekávat věci nové a především se těším na setkání s vámi.

Ondřej Ruml, farář

Obnova stolu Páně

Abyste nebyli překvapení, až přijdete do kostela – koncem dubna začalo plánované restaurování stolu Páně. Martin Jelínek odvezl stůl Páně z našeho novoměstského kostela do své dílny v Krásném nad Svratkou a

zhruba po dvou měsících by obnova měla být hotová. Stůl už je rozebrán, je proveden průzkum původní barevnosti a je tak možné, že nová podoba

bude trochu jiná, než jsme zvyklí. MgA. Jelínek navrhuje také výměnu vrchní desky, která je nepůvodní a která by se třeba mohla nahradit skleněnou deskou, aby tak lépe vynikla autentická podoba starobylého stolu. Staršovstvo také zváží, zda neodstranit stupínek pod stolem Páně,

čímž by krása stolu dále vynikla. Jsou s tím spojené další otázky, které staršovstvo řeší. Na sborových stránkách

budou k nahlédnutí další fotky z průběhu obnovy. V kostele také budeme konat dobrovolnou sbírku právě na tuto obnovu, která vyjde na zhruba 91 tisíc Kč. Stůl Páně poté bude opatřen pokynou, jak je možné s ním nadále manipulovat a to, co nejméně...

Modlitba z času pandemie

- Hana Pojezdná, 51 let, asistentka pedagoga z Dvora Králové nad Labem, 20. března 2020

Nebeský otče, bojím se. Sleduji zprávy z Itálie, ze Španělska. A teď i doma. Zavřené školy, nouzový stav, karanténa. Ještě nikdy jsem nic takového nezažila. Jistoty se bortí jako domečky z karet.

Pane, co to znamená? Zvykli jsme si, že všechno si řídíme podle sebe. Cítíme se být pány tvorstva. A teď? Na počasí se nedá spolehnout, malý brouček zničil lesy. Neviditelný vir zabíjí. Pandemie.

Pane Bože, opravdu se bojím. Začínám rozumět žalmům. Pane, prosím, buď se mnou. Nedovol mi utopit se v úzkosti, propadnout panice. Buď prosím s námi se všemi. Nepočítej naše viny, nabubřelost, aroganci a odpusť nám.

Bože, myslím na všechny nemocné, nakažené i na lidi, kteří v nejistotě čekají na výsledky testu. Myslím na jejich blízké, kteří trnou strachy. Prosím za ně, buď s nimi.

Pane Bože, děkuji Ti za všechny zdravotníky, lidi v obchodech, řidiče, výrobce potravin. Prosím za ty, kdo rozhodují a ovlivňují náladu ve společnosti. Buď s nimi, i když o to nestojí a nedovol, aby mysleli jen na svoje zájmy.

Pane Bože, děkuji za tisíce dobrovolníků, kteří šijí a rozdávají roušky. Děkuji za ty, kteří míchají dezinfekci. Děkuji za všechny, kteří druhým nabízejí pomoc. Je jich mnoho. Věřím, že pomáháš jejich rukama. Děkuji za všechny, kteří nás starší smiřují s online světem – jak ráda si poslechnu kázání a modlitbu z internetu. Protože i když se všechno mění, ty sám jsi beze změny, tvé slovo posiluje za všech okolností. Děkuji Ti za to. Neopouštěj nás.

Ladislav Hejdánek ((10. května 1927 Praha – 28. dubna 2020 Praha)

Po Petru Pokorném, Erazimu Kohákovi zemřel v letošním roce třetí významný evangelík, který svým významem přerostl hranice naší církve – a to český filosof, kritický žák Emanuela Rádla, Josefa Lukla

Hromádky a Jana Patočky, jeden z mluvčích Charty 77 a emeritní profesor ETF UK Ladislav Hejdánek, statečný člověk, pronikavý myslitel, náročný učitel. Z jeho díla: „Život zaměřený na nekonečný cíl neprohrává definitivně ani ve smrti. Není v moci života, aby zvítězil nad smrtí, ale je v jeho moci, aby připravil smrt o její vítězství. Připravit smrt nebo také chaos (proti harmonii), nenávisť (proti lásce) atd. o jejich vítězství však znamená vzít na sebe zápas, boj, námahu, všeho druhu nepříjemnosti, konflikty, napětí a nerváky.“

O kostele, než byl – z památního spisu pro věžní báň – Josef Dobeš

Prvním chrámem evang. reform. církve v Novém Městě po 160letém krutém pronásledování, tolerančním patentem šlechtného císaře Josefa II. dne 13. října 1781 z mrtvých vznešené, byla Boží příroda, totiž Sláмова zahrada na Malé ulici. Nato se pozůstalí potomci zdejších kališníků a českomoravských bratří scházeli k službám Božím ve stodole Františka Suchánka na Žďárské ulici, nyní č. 91. Další dobu potom až do postavení modlitebny se konaly služby Boží ve stodole Jana Šíra, vulgo Křivánka na nových sadech, nyní č. 205.

Modlitebnu chtěli evangelíci původně stavěti na velkém náměstí proti zámku na místě nynějšího parku, což jim ale nebylo povoleno a také se s ustanovením patentu nesrovnávalo. Obec nabízela místo na konci brněnské ulice ve škaredých roklích, kde později zřízeny byly stromové školky a evangelický hřbitov. Proti tomu se zase církev ohrazovala. Též fary se mělo stavěti nad Hahnovým mlýnem a na zahradě Jana Slámy. Konečně došlo k stavbě na menším náměstí, tak zvaném „husím rynku“. Základní kámen byl položen dne 24. května 1784. Dne 14. července 1784 konaly se v modlitebně již první služby Boží a po 5 měsících a 11 dnech, totiž dne 4. listopadu byla superintendentem Blažkem z Jimramova posvěcena, což svědčí o horlivé pili ale též prosté jednoduchosti stavby... Památní kniha Šírova o tom poznamenala: „1784. Dne 24. května začali jsme stavět dům modlitební, to bylo v pondělí před svátky svatodušními. Ráno bylo kázání, po kázání šel na to místo se modlit, kde je kámen uliční v rohu od Kunzmillera, třikrát uhořel na kámen kladivem. Lidí tam bylo mnoho. Dne 4. listopadu bylo posvěcení

chrámu Páně, a to bylo v neděli po svatém Martině, bylo kázání ranní, potom zas velké, pan Blažek dělal ranní, potom zas náš.“ Stavební náklad a jeho uhrazení není známo. Obec dala církvi 10 trámů a 20 krovů.

Tato skromná dle patentu soukromému domu se podobající modlitebna bez církevního odznaku, s vchodem od zadu a ze strany s 5 obdélníkovými okny...musela už v roce 1788 nákladem 114 zl 59 k spravována býti. Na místě stolu Páně byl obyčejný vypůjčený stůl. V roce 1790 kollektoval farář v pruském Slezsku na „dokončení modlitebny“. Dne 20. května 1801 vyhořely 2/3 města, 212 domů, mezi nimi i modlitebna, za veliké vichřice během 2 hodin. Sbírkou byla zase upravena ale zůstala 7 let bez stropu. Během času sešla tak, že krajský hejtmán Nádherný z Jihlavy v roce 1824 shledal budovu v bídném stavu, lavice stály na holé zemi, střechu prohnílou a nařídil odstranění těchto vad...

Další upravení nastalo v r. 1850 postavením zděného štítu s kalichem a prolomením dveří od silnice, kdežto dveře od zadu se zazdily, pak zřízením varhan za 320 zl., načež dosavadní předpovídání přestalo. Avšak po letech sešla budova opět, nenatřené okna se téměř rozpadávaly, střecha shnila, též zdivo místy opadlo...

Vzniklo přání postaviti na místě sešlé skomírající modlitebny nový, důstojný, potřebám vyhovující chrám s věží a zvony, který by, zevně byl odznakem mezi tím, dne 8. dubna 1861 prohlášené náboženské svobody a rovnoprávnosti. První usnesení v tom ohledu stalo se za faráře Kaldy 1870, zaniklo však hned v zárodku.

Dne 27. prosince 1875 za faráře Císaře usneslo se opět presbyterstvo stavěti nový chrám a dne 13. února 1876 bylo toto usnesení širším zastupitelstvem schváleno. Plán byl zhotoven, náklad na 14000 zl rozpočtený měl se uhraditi 113% reparticí dle přímé daně, sbírkami pytlíčkovými, 10% přirážkou na štolu a dobrovolnými dary.

K zamýšlené brzké stavbě však ani tentokráte nedošlo, jednak proto, že místodržitelství repartici nepovolilo a jednak proto, že farář Císař, který nejvíce o stavbu usiloval a také počátek k stavebnímu fondu učinil již roku 1877, do Klobouk přesídlil.

Když jsem se dostal do N.Města já, Josef Dobeš, ponecháno usnešení stavěti kostel v platnosti avšak zároveň usnešeno z obavy před přílišným přetížením a zadlužením církve stavbu na neurčito odložit, mezi tím pilně stavební fond shromažďovati a potom postaviti chrám větší a

pěknější než se původně myslelo, s věži, zvony, hodinami a topením, až by náklad k tomu alespoň z většiny kryt byl.

Nyní započala v tomto směru usilovná činnost, které Pán hojně žehnal. V církvi konaly se téměř každého roku dobrovolné domácí sbírky, zejména první v roce 1879, již jsem vykonal osobně chodě od domu k domu, vynesla 1192 zl 22 kr. ... V roce 1889 usnešena dobrovolná suskripce se sice provedla ale neosvědčila a proto zůstalo při dosavadním volném způsobu sbírání příspěvků až do dnešního dne...

V tom čase připadl jsem na šťastnou myšlenku rozeslati s přivolením církevních i státních úřadů do všech 224 cv. sborů evangel. i reformovaných v Rakousku zvláštní lístky zvané „Srdečný dík za stavební kámen k novému chrámu Páně v Novém Městě...“ Lístky tyto vynesly přes 1500 zl.

V roce 1890 provedl jsem jiný úmysl svůj, ucházeti se totiž u central. představenstva Gust. A. Spolku v Lipsku o tak zvaný „hlavní dar lásky“. Za tou příčinou zajel jsem do Brna, Vídně a Lipska, abych získal rozhodující osobnosti, což se mně s pomocí Boží podařilo. ... obdržela církev naše dar druhý v obnosu 3893 zl. 16 kr.

Roku 1894 byl jsem při hlavní schůzi téhož spolku v Darmstadtě a přednášel jsem jménem církve další prosby. Následkem toho byl jsem pozván do Holštýnska, abych i tam o našich církevních poměrech vypravoval. Dne 23. července 1895 vydal jsem se s pomocí Boží na cestu přes Berlín a Lübeck. V 20 předních městech šlesvických a holštýnských měl jsem 24 přednášek, seznal jsem mnoho znamenitých osobností, mluvil s nimi jako s princem Juliem, bratrem dánského krále a strýcem carevny ruské, zkusil mnoho námahy, ale též mnoho lásky a přivezl sebou mimo nadějí na další trvalou podporu hotových 883 zl 34 kr....

Dále sluší podotknouti, že císař pán daroval na stavbu 300 zl, císař německý 361 zl. Z Anglie získal farář Císař 1321 zl, všeobecná chrámová sbírka ve sborech rakouských vynesla 403 zl, hrabě Mitrovský daroval 150 zl, bývalý člen církve zdejší zámečník Václav Hrnčír, nedávno zemřelý tovární v Millwaukee v Americe poslal na zvon 490 zl.

Pokračování příště

(s pomocí Jany Rusňákové přepsal or, ponecháno bez úprav)

zve v rámci Střední generace
na přednášku u příležitosti 350. výročí od
smrti

Jan Amos Komenský

*Kterak uniknout z labyrintů světa
a nalézt skutečný ráj srdce.*

*O odkazu učitele národů a biskupa jednoty bratrské člověku 21.
století*

přednášet bude

David Loula

Presbyterna
evangelického kostela v Novém Městě n.M.

úterý 17. března 2020 19.³⁰

Oznámení čtenářům:

Příští číslo našeho měsíčníku vyjde **7.června 2020.**
Uzávěrka je **31. května 2020.**

©Zprávy a ohlasy

Měsíčník novoměstského sboru ČCE

Pro vnitřní potřebu vydává:

Farní sbor Českobratrské církve evangelické

Křenkova 151

592 31 Nové Město na Moravě

tel. 566 616 244, IČ 43378854

e-mail: nove-mesto-na-morave@evangnet.cz

Číslo sborového účtu: 5500213339/0800

K tisku připravil Slávek Žilka – e-mail: slavek.zilka@atlas.cz